

TYÖSUOJELURAHASTON LOPPURAPORTTI

VATU - järjestelmän toteutustyö,
VATU- järjestelmähankkeen kolmas vaihe

Hankenumero	111361
Rahoitusmuoto	Kehittämisyhteistyö
Hakija	ISS Palvelut Oy
Toteuttaja	Sofor Oy
Vastuhenkilö	Sirpa Huuskonen 020 515 0155 sirpa.huuskonen@iss.fi
Loppuraportin laatija	Reetta Hämäläinen
Loppuraportti laadittu	18.12.2012

1. Hankkeen tausta, tavoitteet ja tarkoitus

VATU-hankkeen taustalla on työkykyjohtamisen käytännön haasteet eli tietojen hajanaisuus ja ajantasalla olevan tiedon saatavuus työkykyasioita hoitavien tahojen kohdalla. Järjestelmän tarkoituksena on automatisoida työkyvyhallintaan liittyviä toimintoja ja ohjata työkykyjohtamista ennakkoivampaan suuntaan. Tämä on edellyttänyt käytötapausten ja prosessien määrittämistä. Prosessin ohjaamista varten tarvitaan hälytystietoa tapahtumien ja toimien oikea-aikaiseksi hoitamiseksi. Järjestelmän pitää myös pystyä tuottamaan työkyvyn hallintaan ja työhyvinvointiin liittyvät seuranta-tiedot, tilastot ja raportit organisaation eri tasoille ja tarvitsijoille mahdollisimman automaattisesti. Järjestelmän käyttö liittyy läheisesti tapaturma- ja vaaratilanteiden hallinta- ja raportointijärjestelmän (TAVA) käyttöön. Osin yhteisen käyttäjäkunnan ja yhtenäisten raportointitarpeiden johdosta järjes-

telmät on integroitava kiinteästi toisiinsa.

Järjestelmää käyttää yritys ja sen työterveyshuolto sekä eläke- ja tapaturmavakuuttajat. Järjestelmällä pyritään kokoamaan tietoa samaan järjestelmään sekä ohjaamaan ja johtamaan toimintaa ennakoivasti. Olennaista ovat erilaiset herätteet, joita järjestelmä lähettää mm. sairauspoissaolojen hälytysrajan ylittyessä.

VATU-järjestelmän kolmas vaihe, käyttöönoton toteutus, pohjautuu aiempaan määrittelyyn ja tekniseen suunnitelmaan.

2. Toteutetut työvaiheet

Tässä VATU-järjestelmän toteutusvaiheessa konkretisoitui järjestelmän rakentaminen, testaukset sekä toteutettiin pääkäyttäjien ja muiden käyttäjien koulutukset ja varsinainen järjestelmän käyttöönotto. Järjestelmän rakentamisvaiheessa toteutettiin prosessien ja toiminnallisuuksien lisätyöstöä sekä testattiin järjestelmän toimivuutta.

Toteutuksen vaiheet:

1. Käyttötapausten täsmennys: toteutusvaiheessa kaikki käyttötapaukset hyväksyttiin ja sovitettiin loppukäyttäjien todellisia vaatimuksia vastavaksi.
2. Prosessien tarkennus: Käyttötapausten täsmennyksen jälkeen tarkennettiin niihin liittyvät prosessirakenteet tukemaan esimiestyötä ja toiminnan kohdistumista niin varhaiseen puuttumiseen kuin yritystason tilannekuvan luomiseen.
3. Käyttöliittymien suunnittelu aiempien vaiheiden mukaisesti: käyttöliittymät rakennettiin yritykselle, työterveydelle sekä vakuutusyhtiöille.
4. Herätteiden lopullinen valinta ja niihin liittyvän logiikan suunnittelu: kun herätteiden käyttö oli yleisluonteisesti kuvattu, lopulliset valinnat ja niihin liittyvät logiikat tarkennettiin vastaamaan ja tukemaan prosessien käynnistymistä.
5. Järjestelmän testaus: järjestelmän testausta tehtiin järjestelmätoimittajan toimesta, yrityksen TTT-tiimin (7 henkilöä) ja palveluesimiesten toimesta sekä ulkopuolisten toimijoiden eli työterveyshuollon ja vakuutusyhtiöiden edustajien toimesta.
6. VATU- järjestelmän käyttöönottokoulutukset: järjestelmän käyttöönoton tueksi järjestettiin 11 alueellista koulutusta, johon osallistui palvelujohtoa, palveluesimiehiä, henkilöstöpäällikköjä, työsuojeluvaltuutettuja, luottamusmiehiä sekä paikallisia työterveyshuollon edustajia. Kouluttajina toimivat TTT-tiimin ja vakuutusyhtiöiden edustajat sekä työterveyshuollon yhteyspäällikkö. Lisäksi koulutusta järjestettiin alueellisille pääkäyttäjille sekä palkanlaskijoille.
7. Käyttöönoton tuki: Järjestelmän pääkäyttäjänä toimii yrityksen TTT-tiimi. Käyttöönottoa on tuettu erilaisin keinoin. Yrityksen sisälle luotiin alueellisten pääkäyttäjien verkosto. Lisäksi intranettiin on tehty oma sivusto VATU/TTT-järjestelmälle, järjestelmästä on myös tiedotettu eri kanavien kautta. Järjestelmän osalta on myös järjestetty säännöllistä koulutusta ja

ns. TTT-järjestelmäklinikoita, jotta järjestelmän käyttöosaaminen varmistetaan. Aihe on myös esillä myös ISS:n esimiesvalmennuksissa ja perehdyksessä.

3. Hankkeen tulokset ja vaikutus työyhteisön toimintaan

Järjestelmän VATU-osuus otettiin vaiheittain käyttöön yrityksen ja työterveyshuollon osalta lokakuussa 2012. Osaa toiminnallisuuksista on vielä työstetty loka-joulukuun ajan. Työturvallisuuden osuus otettiin käyttöön jo huhtikuussa 2012. Vakuutusyhtiöt testaavat vielä järjestelmää ja ottavat sen käyttöönsä vuoden 2013 alusta.

Hankkeen tavoitteena oli kerätä yhteen työkykyyn liittyvää tietoa ja luoda yhteinen työkalu työkykyjohtamiseen sekä mahdollistaa aiempaa ennakkoivampi ote työkyvyn tukitoimissa. Järjestelmä on vastannut näihin odotuksiin. Järjestelmän sisällön laajuus ja erilaisten toimijoiden mukanaolo on kuitenkin aiheuttanut haasteita käyttöönoton aikatauluihin ja toiminnallisuuksien käyttöönottoon. Uusi järjestelmä auttaa esimiehiä reagoimaan esim. poissaoloihin entistä aiemmassa vaiheessa automaattisten herätteiden avulla. Järjestelmä myös mahdollistaa ajantasaisen työkykyyn liittyvän tiedon hallinnan eri toimijoiden kesken.

4. Hankkeen aikana toteutettu yhteistoiminta

VATU-järjestelmää on käsitelty mm. työsuojelutoimikunnan kokouksissa ja eri henkilöstön edustajat ovat osallistuneet järjestelmän rakentamiseen, testaukseen ja koulutukseen. Alueellisen pääkäyttäjän roolissa on myös henkilöstön edustajia.

5. Hankkeen toteuttamiseen osallistuneiden henkilöiden nimet ja käytetyt työtunnit

Toteutusvaiheen osalta ulkopuolisen järjestelmätoimittajan (Sofor Oy) työmäärä on yhteensä 130 henkilötyöpäivää. Soforin projektipäällikkönä toimi Päivi Ranta-Panula ja järjestelmäarkkitehtina Simo Grönfors.

VATU-järjestelmän rakentamisvaiheen testaukseen osallistuivat TTT-tiimin ja eri tuotelinjojen edustajat sekä linjan edustajia (palveluesimiehiä ja aluepäälliköitä). Mukana olleita TTT-tiimin edustajia ovat Anne Tallgren, Pinja Tynkkynen, Mari Iskanius, Timo Nissinen, Minna Piironen sekä Reetta Hämäläinen. TTT-tiimin työtuntien määrä toteutusvaiheessa ilman koulutuksia on 1770 tuntia (ajalla syyskuu 2011-joulukuu 2012). Muiden ISS:n edustajien osuus ilman koulutuksia on 130 tuntia (ajalla syyskuu 2011-joulukuu 2012). Ulkopuolisten toimijoiden osalta vakuutusyhtiön työtunnit 100 tuntia ja työterveyshuollon osalta 135 tuntia (aikaväli syyskuu 2011 - joulukuu 2012).

VATU-järjestelmän koulutukset koostuvat alueellisista käyttäjäkoulutuksista (11 kappaletta, kesto 6 tuntia), pääkäyttäjien koulutuksista sekä palkan-

laskijoiden koulutuksista. Koulutuksiin osallistui 530 ISS:n edustaa ja 51 työterveyshuollon edustajaa. Kouluttajina toimi VATU-hankkeen osalta 4 kouluttajaa ISS:n puolelta sekä työterveyshuollosta yhteyspäällikkö sekä 4 vakuutusyhtiön edustajaa/koulutus. Koulutuksiin kulunut työtuntimäärä on ISS:n osalta 4148 tuntia sekä ulkopuolisten toimijoiden osalta 617 tuntia.

6. Arvio hankkeen työskentelyn onnistumisesta

VATU-järjestelmä osoittautui laajemmaksi kokonaisuudeksi, kuin mitä projektin alkuvaiheessa arvioitiin. Toiminnallisuuksien moninaisuus ja erilaisten toimijoiden prosessien ja toimintojen yhdistäminen on ollut odotettua haastavampaa. Tästä syystä myös projektin kesto on pidentynyt huomattavasti alkuperäisestä arviosta, samoin järjestelmän käyttöönotto on viivästynyt. Järjestelmän VATU-osuus (työkyvyn hallinta/työhyvinvointi) otettiin vaiheittain käyttöön yrityksen ja työterveyshuollon osalta lokakuussa 2012. Vakuutusyhtiöt testaavat järjestelmää ja ottavat sen käyttöön laajemmin vuoden 2013 alusta. Tämän hankkeen ulkopuolella oleva työturvallisuuden osuus otettiin käyttöön jo huhtikuussa 2012.

Jälkikäteen arvioituna olisi ollut järkevää lähteä toteuttamaan hankkeen ensimmäistä versiota hieman suppeamilla toiminnallisuuksilla, jotta hanke olisi ollut nopeammin toteutettavissa. Toisaalta nyt järjestelmä on hyvin kattava työkyvyn hallinnan osalta, sisältäen mm. varhaisen tuen mallin mukaiset prosessit sairauspoissaoloherätteistä puhekeskusteluun, terveystarkastusten lähetetoiminnot, tilapäisten työjärjestelyjen hallinnan, työkyky suunnitelman sekä erilaiset työkykytilastot ja raportit maksuluokkaseurantoineen.

Järjestelmän käyttöönotto on koettu osan käyttäjien kannalta työlääksi, kuten usein kaikki uudet tietojärjestelmät, mutta osa käyttäjistä on kokenut järjestelmän hyvänä ja omaa työtä helpottavana. Erityisesti herätetoiminnot ja tietojen löytyminen samasta järjestelmästä on koettu positiivisena asiana. Eri toimijoiden keskinäinen yhteistyö myös tehostuu ja helpottuu VATU-järjestelmän avulla, koska moni toiminto on automatisoitu ja herätetoiminnot toimivat myös esimerkiksi vakuutusyhtiön ja työterveyshuollon kesken.

Käyttökokemukset ovat vielä kohtuullisen vähäiset, joten järjestelmän hyödyt tulevat esiin pidemmän ja laajemman käytön kautta. Myös se, kuinka aktiivisesti ja laajasti ulkopuoliset toimijat käyttävät järjestelmää, nähdään jatkossa, kun käyttökokemuksia on pidemmältä aikajaksolta. Järjestelmää tullaan kehittämään käyttökokemusten pohjalta.

Lisätietoja antava henkilö: Reetta Hämäläinen, +358 40 487 0526, reetta.hamalainen@iss.fi.